II

(Acte adoptate în temeiul Tratatelor CE/Euratom a căror publicare nu este obligatorie)

DECIZII

COMISIE

DECIZIA COMISIEI

din 16 iulie 2008

privind ajutorul de stat C 29/04 (ex N 328/03) pe care Italia intenționează să îl pună în aplicare în favoarea rafinăriei de zahăr Villasor, proprietatea societății Sadam ISZ

[notificată cu numărul C(2008) 3531]

(numai textul in limba italiană este autentic)

(2009/704/CE)

COMISIA COMUNITĂȚILOR EUROPENE,

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Europene, în special articolul 88 alineatul (2) primul paragraf,

după invitarea părților interesate să își prezinte observațiile în conformitate cu articolul menționat și având în vedere observațiile transmise,

întrucât:

I. PROCEDURĂ

(1) Prin scrisoarea din 22 iulie 2003, Italia a notificat Comisei ajutorul acordat rafinăriei de zahăr Villasor, proprietatea societății Sadam ISZ. Prin scrisorile din 19 septembrie 2003 și 30 martie 2004, Italia a comunicat Comisiei informațiile suplimentare.

(2) Prin scrisoarea din 8 septembrie 2004, Comisia a informat Italia cu privire la decizia de a iniția, în ceea ce privește ajutorul respectiv, procedura menționată la articolul 88 alineatul (2) din tratat.

(3) Prin scrisorile din 13 octombrie 2004 și 7 aprilie 2005, Italia a transmis Comisiei observațiile autorităților italiene privind decizia de inițiere a procedurii oficiale de investigare.

(4) Decizia Comisiei de inițiere a procedurii a fost publicată în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* [1]. Comisia a invitat părțile interesate să își prezinte observațiile privind ajutorul în cauză.

(5) Comisia a primit observații referitoare la acest subiect de la părțile interesate. Aceasta le-a transmis Italiei, oferindu-i posibilitatea de a le comenta și a primit observațiile acesteia prin scrisoarea din 18 mai 2005.

(6) Prin scrisorile din 31 ianuarie 2008 și 14 aprilie 2008, autoritățile italiene au transmis Comisiei informațiile solicitate prin scrisoarea din 29 martie 2007.

II. DESCRIERE

(7) Întreprinderea beneficiară, rafinăria de zahăr Villasor, proprietatea societății Sadam ISZ, este o unitate de prelucrare a sfeclei roșii în zahăr, singura existentă pe teritoriul Sardiniei (una dintre cele mai mari insule din Marea Mediterană).

(8) Autoritățile italiene pun la dispoziția acestei rafinării 3,5 milioane EUR în scopul despăgubirii parțiale pentru pierderile suferite ca urmare a scăderii producției de zahăr provocate de reducerea cantității de sfeclă de zahăr din cauza secetei din 2001-2002.

(9) În ceea ce privește producția de sfeclă de zahăr, autoritățile competente au furnizat date care arată o reducere a producției regionale și, prin urmare, a aprovizionării fabricii de zahăr cu materie primă. În comparație cu perioada de referință 1998-2000, scăderea este de 39 % în 2001 și de 68 % în 2002 [2].

[1] JO C 51, 1.3.2005, p. 9.

[2] Comisia a autorizat acordarea de ajutoare producătorilor agricoli din Sardinia (ajutoarele N 745/2000 și N 331/02) în conformitate cu punctul 11.3 din Orientările comunitare privind ajutoarele de stat în sectorul agricol (JO C 28, 1.2.2000, p. 2), pentru prejudiciile suferite în urma acestei secete.

(10) Autoritățile competente au calculat prejudiciul suferit de rafinăria Villasor pe baza datelor extrase din bilanțurile societății pentru exercițiile financiare 1998-2002 și le-au estimat la 6 858 448 EUR ([3]). Metoda de calcul al prejudiciului este următoarea: autoritățile au calculat proporția costurilor fixe în raport cu o tonă de zahăr pe durata unei perioade de referință (1998-2000) și au comparat această cifră cu raportul costurilor fixe pe tonă în anii 2001 și 2002. Au fost considerate costuri fixe: efectivele permanente, manipulările (servicii prestate de terți și taxe de antrepozitare), cheltuielile generale, amortizările și sarcinile financiare ([4]). În perioada de referință, impactul costurilor fixe asupra produsului era de 166,61 EUR/t ([5]). Pentru 2001-2002, prin același procedeu de calcul se obțin următoarele rezultate: impactul costurilor fixe asupra produsului în 2001 era de 287,95 EUR/t ([6]), iar în 2002 de 569,18 EUR/t ([7]). Impactul major al costurilor fixe în raport cu perioada de referință a fost obținut prin scăderea impactului costurilor fixe din perioada de referință din impactul costurilor fixe în 2001 și în 2002. Rezultatul în 2001 este de 121,34 EUR/t, iar în 2002 de 402,58 EUR/t ([8]). În scopul calculării prejudiciului total suferit, producția totală de zahăr din 2001 și 2002 a fost înmulțită cu indicele definit anterior. În 2001, prejudiciul a fost cuantificat la 2 427 278 EUR, iar în 2002 la 4 431 170 EUR ([9]), adică 6 858 448 EUR în total.

(11) Suma de 3,5 milioane acordată de autoritățile italiene ar corespunde deci unui procent de 51 % din prejudiciul suferit. Autoritățile italiene au explicat că suma ajutorului este determinată de constrângerile bugetare.

(12) Prezentul ajutor nu poate fi cumulat cu alte ajutoare.

(13) Autoritățile italiene au prezentat un dosar care prelua datele meteorologice din ultimii 10 ani întocmit de Serviciul Agrometeorologic Regional (SAR) din Sardinia ([10]), pentru a demonstra caracterul excepțional al secetei care a afectat insula în 2001-2002. Aceste date indică între altele durata secetei, nivelul rezervelor de apă, precum și date privind situația agroclimatologică a Sardiniei în 2001-2002.

(14) Autoritățile italiene au indicat faptul că, pe de altă parte, cultura sfeclei de zahăr a beneficiat de mai multe ori de ajutoare. În perioada 1990-2002, s-au acordat ajutoare în anii 1995, 2000, 2001 și 2002.

(15) În opinia autorităților italiene ajutorul este compatibil cu piața comună conform punctului 11.3.1 din Orientările comunitare privind ajutoarele de stat în sectorul agricol pentru perioada 2000-2006 (denumite în continuare orientările) ([11]) din moment ce, conform acestora, este destinat remedierii prejudiciului suferit de rafinăria de zahăr în urma reducerii producției de sfeclă de zahăr provocată de un fenomen meteorologic asimilat unei calamități naturale.

(16) Autoritățile italiene au considerat că această interpretare este conformă practicii Comisiei în materie de ajutoare ([12]) în cazul în care există o relație strânsă de interdependență între producția agricolă de bază și procesele de prelucrare agroindustrială, în special în cazul în care întreprinderea agroindustrială în cauză nu dispune de surse alternative de aprovizionare.

(17) În acest scop, autoritățile italiene au susținut că, în industria zahărului bazată pe sfecla de zahăr, componentele agricole și industriale sunt strâns legate și interdependente. Existența unei unități de prelucrare a sfeclei de zahăr depinde de existența unui bazin de aprovizionare corespunzător și activitatea rafinăriei Villasor constă exclusiv în transformarea în zahăr a sfeclei de zahăr produse în „bazinul de aprovizionare" situat pe insulă. Autoritățile italiene susțin că, din cauza caracteristicilor sale fiziologice, sfecla de zahăr cultivată în bazinul mediteraneean trebuie recoltată într-un interval de timp scurt, în care conținutul de zahăr se află la cel mai ridicat nivel, și trebuie transportată rapid (în termen de 36 de ore după recoltare) la unitatea de prelucrare; în caz contrar, conținutul de zahăr din sfeclă se pierde, iar aceasta este atacată de ciuperci, ceea ce o face inutilizabilă. Din acest motiv, bazinele de aprovizionare sunt de obicei situate pe o rază de 80/100 kilometri față de unitățile de prelucrare, iar campaniile de recoltare și prelucrare sunt foarte scurte. Cea mai apropiată sursă de

([3]) Autoritățile competente au transmis Comisiei bilanțul și estimarea costului prejudiciului prin scrisoarea din 27 noiembrie 2003.

([4]) Autoritățile competente au dedus un procent de 27,2 % din amortizările pe anii 2000-2002, egal cu procentul de ajutor pe care l-a primit Sadam Spa sub formă de ajutor de stat pentru investițiile realizate în sensul restructurării unității de prelucrare de la Villasor. Ajutor de stat N 157/99, Decizia (2000) D/103781 din 19 mai 2000 (JO C 175, 24.6.2000, p. 20).

([5]) Pentru întreaga perioadă de referință, totalul costurilor fixe este de 15 762 413,37 EUR, iar totalul producției de zahăr este de 94 609 tone (15 762 413,37 : 94 609 = 166,61 EUR/t).

([6]) În 2001, costurile fixe se ridicau la 5 760 061,14 EUR, iar producția de zahăr la 20 004 tone (5 760 061,14 : 20 004 = 287,95 EUR/t).

([7]) În 2002, costurile fixe se ridicau la 6 265 000,70 EUR, iar producția de zahăr la 11 007 tone (6 265 000,70 : 11 007 = 569,18 EUR/t).

([8]) În 2001 (287,95 – 166,61) = 121,34 EUR/t, iar 2002 (569,18 – 166,61) = 402,58 EUR/t.

([9]) În 2001 (121,34 × 20 004) = 2 427 278 EUR, în 2002 (402,58 EUR × 11 007 t) = 4 434 170 EUR.

([10]) SAR este serviciul public de agrometeorologie din Sardinia.

([11]) JO C 28, 1.2.2000, p. 1.

([12]) În acest sens, acestea citează Decizia Comisiei din 5 decembrie 2000 pronunțată în cadrul dosarului de ajutor de stat N 185/2000 (JO C 19, 20.1.2001, p. 6). În acest caz, Comisia a considerat ca fiind conforme cu articolul 87 alineatul (2) litera (b) din tratat despăgubirile întreprinderilor de epurare a scoicilor în urma poluării cu mucilagii din anul 1997.

aprovizionare față de rafinăria de zahăr Villasor se află în Italia continentală, la o distanță de peste 250 km (din care 180 km pe mare).

(18) Autoritățile italiene au arătat că producția de zahăr este reglementată la nivel comunitar prin organizarea comună a piețelor în sectorul zahărului (Regulamentul privind organizarea comună a piețelor în sectorul zahărului) ([13]), care prevede, de fapt, că rafinăriile trebuie să încheie contracte cu producătorii de sfeclă de zahăr din bazinul lor de aprovizionare pentru cotele de producție de zahăr „A + B" care le sunt alocate de stat pentru a putea beneficia de prețurile și veniturile garantate prin OCP. Zahărul produs în exces față de cotele „A + B" nu poate beneficia de măsurile interne de sprijin și nici nu poate fi comercializat în mod liber pe piața comună. Rezultă că rafinăria și exploatațiile agricole care o aprovizionează în mod normal prevăd în contractul lor de cultivare suprafețe de cultivat a căror producție nu depășește cotele „A + B" atribuite de stat rafinăriei. În acest context, este dificil ca o rafinărie să se poată aproviziona din alt bazin de producție a sfeclei de zahăr decât bazinul său, având în vedere disponibilitățile limitate ale produsului de prelucrat în afara contractelor de cultivare, necesitatea unor acorduri în acest sens între societățile de prelucrare a zahărului și, în sfârșit, în ceea ce privește bazinul mediteraneean, trebuie să se țină seama de faptul că este necesar ca bazinele alternative de sfeclă de zahăr să se afle la o distanță suficient de mică pentru a garanta aprovizionarea cu un produs utilizabil.

(19) Autoritățile italiene au dorit, de asemenea, să ia în considerare eventualitatea în care unitatea de la Villasor ar fi găsit în altă parte materia primă de prelucrat, însă distanța prea mare față de zonele de producție din Italia continentală este atât de importantă încât transportul sfeclei de zahăr devine neeconomic, fără a se ține seama de faptul că materia primă ar fi inutilizabilă în momentul sosirii la destinație.

(20) Autoritățile italiene au furnizat Comisiei o simulare a termenelor și cheltuielilor de transport al sfeclei de zahăr dintr-un bazin „alternativ" situat în Italia continentală. Timpul de transport al sfeclei de zahăr în Sardinia ar fi de ordinul a 2,5 zile începând cu data încărcării. Dat fiind faptul că prelucrarea sfeclei de zahăr trebuie să fie realizată în mod obligatoriu într-un interval de treizeci și șase de ore de la recoltare (1,5 zile), aceasta ar fi inutilizabilă în momentul sosirii la destinație. Costul acestei operațiuni, calculat de autoritățile competente, ar fi de aproximativ 10 188 000 EUR pentru cele două perioade.

(21) În ceea ce privește caracterul specific al secetei și al politicii de gestionare a apei (legată de aceasta din urmă) din Sardinia, autoritățile italiene au menționat că în 1995 a fost declarată starea de urgență hidrologică și a fost numit un comisar special („Commissario Governativo per l'Emergenza Idrica"), care dispune de competențe speciale în materie de gestionare a resurselor de apă, precum și în materie de realizare a lucrărilor de infrastructură de primă importanță.

(22) Autoritățile italiene au menționat, de asemenea, că planul de dezvoltare regională a Sardiniei în perioada 2000-2006 prevede măsuri specifice pentru cultivarea sfeclei de zahăr. Dintre aceste măsuri, se pot cita amenajarea hidroagricolă a terenurilor, achiziționarea de echipamente și instalații de irigație în unitățile agricole, introducerea de utilaje mai moderne și introducerea de utilaje pentru fertilizarea și protecția plantelor.

III. DESCRIEREA MOTIVELOR CARE AU CONDUS LA INIȚIEREA PROCEDURII

(23) Comisia a inițiat procedura de la articolul 88 alineatul (2) din Tratatul CE deoarece avea îndoieli în ceea ce privește compatibilitatea măsurii cu articolul 87 alineatul (2) litera (b) din tratat care consideră ca fiind compatibile cu piața comună ajutoarele destinate reparării pagubelor provocate de calamități naturale sau alte evenimente extraordinare. Deoarece este vorba de excepții de la principiul general al incompatibilității ajutoarelor de stat cu piața comună, prevăzut la articolul 87 alineatul (1) din tratat, Comisia face o interpretare restrictivă a noțiunii de „calamitate naturală" menționate la articolul 87 alineatul (2) litera (b). Până în prezent Comisia a acceptat faptul că seismele, avalanșele, alunecările de teren și inundațiile pot constitui calamități naturale.

(24) Comisia a considerat întotdeauna că fenomene meteorologice precum înghețul, grindina, poleiul, ploaia sau seceta nu pot fi considerate calamități naturale în sensul articolului 87 alineatul (2) litera (b). Cu toate acestea, date fiind pagubele pe care aceste fenomene le pot provoca producției agricole sau mijloacelor de producție agricolă, Comisia a acceptat ca aceste evenimente să fie asimilate calamităților naturale atunci când nivelul prejudiciului atinge un anumit prag (care a fost fixat la 20 % din producția normală în regiunile defavorizate și la 30 % în alte regiuni). În orientări ([14]) se prevede la punctul 11.3 că un ajutor destinat despăgubirii pentru pierderile provocate de condiții atmosferice nefavorabile nu poate fi acordat decât agricultorilor sau asociațiilor de producători la care aceștia sunt afiliați. Comisia consideră ajutoarele menționate la punctul 11.3 ca fiind compatibile cu piața comună în temeiul articolului 87 alineatul (3) litera (c) din tratat, cu respectarea anumitor condiții.

(25) Comisia a considerat întotdeauna că dispozițiile de la punctul 11.3 din orientări nu sunt aplicabile instalațiilor agroindustriale de prelucrare care dispun, în opinia acesteia, de flexibilitatea necesară pentru a-și gestiona aprovizionările. Aceasta poate implica, desigur, costuri suplimentare ale materiilor prime și/sau o rentabilitate mai mică, însă nu ar justifica aplicarea directă a normelor aplicabile producției agricole.

([13]) În momentul notificării piața era reglementată prin Regulamentul (CE) nr. 1260/2001 al Consiliului din 19 iunie 2001 privind organizarea comună a piețelor în sectorul zahărului (JO L 178, 30.6.2001, p. 1).

([14]) A se vedea nota de subsol 11.

(26) Din moment ce autoritățile italiene nu au propus alte temeiuri juridice pentru investigare și pentru eventuala autorizare a ajutoarelor, Comisia nu putea exclude, în acest stadiu al procedurii, faptul că ajutorul prevăzut constituie un ajutor pentru exploatare, cu alte cuvinte, un ajutor care vizează scutirea întreprinderii de costurile pe care aceasta ar fi trebuit în mod normal să le suporte în ceea ce privește gestionarea curentă sau activitățile sale obișnuite.

(27) În plus, datele transmise de autoritățile italiene și cele aflate la dispoziția Comisiei păreau să indice faptul că societatea Sadam ISZ și societățile din care aceasta făcea parte direct sau indirect – în special SAM ([15]) și FINBIETICOLA Spa ([16])–, ar fi fost în măsură să suporte scăderea rentabilității acestei unități.

(28) În sfârșit, în subsidiar, chiar dacă aplicarea principiului compensării, prevăzut la punctul 11.3 din orientări, societății Sadam ISZ ar fi putut fi considerată acceptabilă (*quod non*, în acest stadiu al procedurii), perioada de referință aleasă de autoritățile italiene pentru calcularea ajutorului ar fi fost eronată.

IV. **OBSERVAȚIILE PĂRȚILOR INTERESATE**

(29) În momentul deschiderii procedurii, Comisia a primit observații din partea societății Sadam ISZ ([17]), din partea președintelui regiunii Sardinia ([18]) și a societății Brumar Srl ([19]).

Societatea Sadam ISZ

(30) În observațiile sale, societatea Sadam ISZ reia motivațiile, enunțate la punctele 12-36 din scrisoarea de inițiere a procedurii oficiale de investigare, care au determinat autoritățile italiene să ia în considerare acordarea ajutorului: caracterul excepțional al secetei, imposibilitatea aprovizionării din alte bazine având în vedere structura specifică a organizării a pieței zahărului și imposibilitatea transportului legată de poziția insulară a rafinăriei, importanța industriei agroindustriale a zahărului în economia insulei. Aceasta furnizează, de asemenea, informații privind evoluția proprietății societății care în prezent este deținută exclusiv de grupul Eridania Sadam. De fapt, de la retragerea societății Sviluppo Italia SpA în decembrie 2003, și partea Finbieticola a trecut, în octombrie 2004, la grupul Eridania Sadam. Sadam ISZ a furnizat o copie a acordului încheiat între diferitele autorități private și publice în scopul garantării continuității producției de sfeclă de zahăr în Sardinia. În acest context, regiunea Sardinia își asumă angajamentul de a lua toate măsurile necesare pentru a relansa investițiile în sectorul sfeclei de zahăr, în special în ceea ce privește gestionarea resurselor de apă, și de a obține într-un timp cât mai scurt autorizarea Comisiei privind ajutorul de 3,5 milioane menționat anterior pentru repararea pierderilor provocate de secetă.

(31) Sadam ISZ estimează că producția sa nu are nicio influență asupra evoluției pieței europene, nu numai pentru că reprezintă numai 0,2 % din această piață, ci și pentru că producția respectivă este destinată în proporție de 98 % pieței din Sardinia, acoperind aproximativ 50 % din necesitățile acesteia, în timp ce grupul Eridania Sadam produce 35 % din zahărul din Italia, adică 1,7 % din zahărul european, și deține 23 % din piața națională, adică 2,15 % din piața europeană.

Președintele regiunii Sardinia

(32) Președintele regiunii Sardinia subliniază caracterul cu totul excepțional al situației care a caracterizat anii 2001-2002, neputând în niciun caz „constitui un precedent aplicabil în viitor altor situații". Președintele regiunii pune accentul pe consecințele negative pe care le-ar avea închiderea singurei rafinării din Sardinia asupra economiei insulei în date fiind importanța sectorului sfeclei de zahăr în Sardinia, numărul de exploatații agricole în cauză (1 300 de unități cu aproximativ 5 000 salariați), numărul de salariați permanenți (83) și sezonieri ai rafinăriei (în jur de 200), fără a mai menționa locurile de muncă generate de această activitate (terți care se ocupă de cultivarea și recoltarea sfeclei de zahăr, transportatori, întreprinderi de întreținere a instalațiilor) și dată fiind gestionarea la nivel rațional a producțiilor agricole în ansamblu, în măsura în care sfecla de zahăr constituie o cultură importantă de rotație. Președintele regiunii a amintit importanța acordată sectorului sfeclei de zahăr de către administrația regională, precum și angajamentul său față de salvgardarea acestuia.

Societatea Brumar Srl

(33) Societatea Brumar Srl afirmă că rafinăria Sadam nu a suferit pagube, din moment ce a avut posibilitatea să cumpere zahăr din Franța, Germania, Slovenia și Croația și din moment ce toate rafinăriile italiene au crescut prețul zahărului alb cu 50 EUR/t începând cu 1 octombrie 2003, cu un profit net de 80 milioane EUR în favoarea celor cinci rafinării de zahăr prezente pe teritoriul italian. Conform Brumar Srl, societatea Sadam ar fi fost principalul beneficiar al acestui profit, dat fiind faptul că deține majoritatea producției din Italia. În concluzia sa, Brumar Srl consideră că ar trebui acordat un ajutor atât producătorilor de sfeclă de zahăr pentru pagubele suferite din cauza recoltei foarte slabe ca urmare a secetei, cât și lucrătorilor care nu au fost angajați de unitățile de prelucrare.

([15]) SAM srl este o societate controlată de Sadam Spa. Grupul Sadam deține 35 % din producția națională de zahăr.
([16]) Misiunea FINBIETICOLA Spa este, în special, participarea la fabricile de zahăr din Italia la care deține acțiuni.
([17]) Scrisoarea din 31 martie 2005.
([18]) Scrisoarea din 10 decembrie 2004.
([19]) Fax din 7 martie 2005.

V. **OBSERVAȚIILE ITALIEI**

(34) Autoritățile italiene și-au transmis observațiile după inițierea procedurii, prin scrisorile din 13 octombrie 2004 și 7 aprilie 2005, iar prin scrisoarea din 17 mai 2005 și-au prezentat observațiile ca răspuns la scrisoarea societății Brumar Srl.

(35) Autoritățile italiene contestă în totalitate observațiile societății Brumar Srl, considerându-le lipsite de pertinență în cazul de față, dat fiind faptul că rafinăria Villasor nu a importat niciodată zahăr din țările menționate de societatea Brumar Srl, creșterea prețurilor la zahărul alb aplicându-se producției italiene în ansamblu și raportându-se la anul de piață 2003, ulterior celor pentru care urma să fie acordat ajutorul; în sfârșit, autoritățile italiene contestă calculele privind presupusele câștiguri realizate în 2003 de întreprinderile de zahăr din Italia, în general, și de grupul Eridania Sadam, în special: în 2003, grupul Eridania Sadam, din care face parte Sadam ISZ, a produs 34 % din zahărul produs în Italia.

(36) În scrisoarea din 13 octombrie 2004, autoritățile italiene recunosc faptul că Comisia a prezentat în mod exhaustiv toate elementele dosarului și toate datele furnizate în cursul fazei care precede inițierea procedurii oficiale de investigare, și anume temeiul juridic, natura compensatorie a măsurii propuse, modalitățile de calcul al ajutorului, temeiul juridic important pentru autorizarea măsurii, relația de interdependență între componenta agricolă și industrială a sectorului sfeclei de zahăr, imposibilitatea aprovizionării din alte bazine de producție pentru activitatea de prelucrare din Sardinia și importanța sectorului menționat anterior pentru economia insulei.

(37) Autoritățile italiene consideră că măsura de ajutor nu are implicații asupra comerțului intracomunitar, deoarece efectele acesteia nu s-ar resimți la nivel regional: producția rafinăriei Villasor este absorbită în proporție de până la 98 % de piața locală și nu intră deci în concurență cu alte întreprinderi comunitare, de pe piața Italiei continentale sau de pe piața comunitară sau internațională. Autoritățile italiene estimează că Comisia, conform proiectului său „Proiect de comunicare. Noi orientări privind evaluarea ajutoarelor de stat care au efecte limitate asupra comerțului intracomunitar”, ar trebui să acorde o mai mare importanță efectelor economice ale intervenției în cauză, având în vedere în special impactul său redus asupra comerțului. Conform autorităților italiene, afirmația Comisiei ([20]) conform căreia „Italia ocupă un loc important în producția de zahăr” ar trebui evaluată cel puțin în raport cu mențiunea că Italia este doar al patrulea producător european de zahăr și că, în acest context, grupul Eridania Sadam deține un segment de piață puțin peste 1,5 % din piața europeană, în timp ce Sadam ISZ are o producție egală cu 0,06 % (date din anul de piață 2002).

(38) În ceea ce privește temeiul juridic care autorizează măsura, autoritățile italiene citează o serie de decizii anterioare ale Comisiei în care aceasta autoriza ajutoare în sectorul agricol și agroindustrial în temeiul articolului 87 alineatul (2) litera (b) din tratat și având în vedere criteriile de aplicare specificate la punctul 11.3 din orientări (în special dosarele de ajutoare de stat N 83/2000, N 185/2000, N 657/02 și N 729/02), susținând că, în cazul de față, sunt satisfăcute condițiile de aplicare ale criteriilor menționate.

(39) De asemenea, autoritățile italiene atrag atenția Comisiei asupra punctului 3.4 din orientări care prevede că faptul că o măsură de ajutor nu poate fi asimilată, sub toate aspectele, uneia dintre ipotezele prevăzute chiar în orientări, nu exonerează Comisia să efectueze o investigare de la caz la caz, ținând seama de principiile menționate la articolele 87, 88 și 89 din tratat, de politica agricolă comună și de politica de dezvoltare rurală a Comunității. În consecință, autoritățile italiene consideră că, în cazul în care Comisia ar considera că articolul 87 alineatul (2) litera (b) nu ar fi aplicabil măsurii propuse, aceasta ar trebui să fie autorizată în temeiul articolului 87 alineatul (3) litera (c).

(40) Conform autorităților italiene, intervenția propusă ar permite rafinăriei să compenseze parțial pierderile semnificative suferite din cauza lipsei producției de zahăr, provocată de lipsa de materie primă de prelucrat în urma puternicei secete din perioada 2001-2002. În Sardinia, o recoltă normală de sfeclă de zahăr ar permite unității de prelucrare să ajungă la un echilibru economic. De asemenea, sprijinul oferit, considerat încă o dată de autoritățile italiene ca fiind ocazional și excepțional, ar permite finalizarea, cu beneficii pentru dezvoltarea economică a regiuni în ansamblu, a întregului proiect de restructurare lansat în 1999 și comportând investiții importante la nivel industrial ([21]) și agricol (a se vedea măsura 4.9 N din planul de dezvoltare regională pentru Sardinia aprobat de Comisie).

([20]) A se vedea punctul 38 din scrisoarea de inițiere a procedurii oficiale de investigare.

([21]) A se vedea nota de subsol 4.

(41) Autoritățile italiene consideră trimiterea la rapoartele interne ale grupului Sadam Eridania lipsită de pertinență pentru evaluarea cazului de față. Având în vedere pasivul semnificativ din 2003, grupul Sadam Eridania și FINBIETICOLA Spa, a procedat, în decembrie 2003, la o recapitalizare a întreprinderii cu o contribuție de 5 039 393 EUR, onorându-și astfel obligațiile față de societatea controlată, confruntată cu riscurile normale de întreprindere suportate de Sadam ISZ în 2003 (an de gestionare/producție normală). În urma acestei recapitalizări, Sviluppo Italia, acționarul public, s-a retras deoarece nu a participat la recapitalizare. Autoritățile italiene nu estimează că societatea care deține controlul poate avea ca obligație repararea, prin fluxuri financiare interne, a pierderilor provocate de un eveniment de natură excepțională și imprevizibilă în cadrul unei planificări atente a activităților antreprenoriale ale grupului. Autoritățile italiene susțin că responsabilitatea acționarilor privind controlul trebuie să se limiteze la cerințele care decurg din activitățile obișnuite ale întreprinderii.

(42) În sfârșit, în ceea ce privește perioada de referință stabilită pentru calculul despăgubirii, autoritățile italiene consideră că au respectat principiile de la punctul 11.3.2 din orientări. De asemenea, diferența dintre valoarea prejudiciului suportat efectiv de întreprindere (6 858 448 EUR) și suma ajutorului propus (3,5 milioane EUR) exclude compensarea excesivă. Autoritățile italiene atrag atenția asupra faptului că Comisia a acceptat deja modalități de calcul al prejudiciului altele decât cele indicate în orientări, cu condiția să nu existe riscul ca metoda adoptată să ducă la compensarea în exces a pagubelor suferite ([22]).

(43) În ultimele scrisori din 2008, la cererea Comisiei, autoritățile italiene au adus precizări suplimentare. În special, autoritățile italiene au furnizat date (exprimate în tone) cu privire la producția de zahăr; aceste date sunt prezentate în tabelul următor:

Campanie	Prod. Villasor	Prod. grup Sadam	Cota „A + B" grup Sadam	Deficit/exces
1999/2000	34 310,13	334 851,41	308 119,70	26 731,71
2000/2001	26 608,50	290 403,52	298 910,30	– 8 506,78
2001/2002	20 004,60	242 879,84	305 996,50	– 63 116,66
2002/2003	11 007,06	283 729,55	290 072,50	– 6 342,95
2003/2004	9 143,18	284 895,25	533 961,70	– 249 066,45
2004/2005	9 520,30	341 327,21	540 996,50	– 199 669,29
2005/2006	8 193,55	623 281,50	484 356,20	138 925,30

(44) Autoritățile italiene au indicat, de asemenea, că rafinăria de zahăr Villasor își încetase definitiv activitățile în cadrul unui proces de restructurare a sectorului, ca urmare a reformei OCP în sectorul zahărului. Astfel, la 30 aprilie 2007, Eridania Sadam a prezentat ministerului politicilor agricole, alimentare și forestiere un proiect de restructurare a rafinăriei de zahăr Villasor.

(45) Ajutorul care a fost notificat va putea, conform autorităților italiene, să se integreze în procesul de restructurare a acestui sector de activitate și a întreprinderii care rămâne vital în ceea ce privește protejarea locurilor de muncă și a piețelor de desfacere pentru industria agroenergetică din Sardinia.

VI. **EVALUAREA AJUTORULUI**

Organizarea pieței

(46) Măsura avută în vedere este un ajutor care trebuie acordat unei rafinării de zahăr. În conformitate cu articolul 36 din Regulamentul (CE) nr. 318/2006 al Consiliului din 28 februarie 2006 privind organizarea comună a piețelor în sectorul zahărului ([23]) și, anterior, în conformitate cu articolului 45 din Regulamentul (CE) nr. 1260/2001, articolele 87, 88 și 89 din Tratatul CE se aplică produselor prevăzute de regulamentele respective. Prin urmare, sectorul avut în vedere de măsura de ajutor intră sub incidența dispozițiilor comunitare privind ajutoarele de stat.

([22]) A se vedea ajutorul de stat N 661/01, decizia C(2003) 130 din 13 februarie 2003, JO C 68, 21.3.2003, p. 17.
([23]) JO L 58, 28.2.2006, p.1.

Interzicerea ajutoarelor de stat în sensul articolului 87 alineatul (1) din Tratatul CE

(47) În temeiul articolului 87 alineatul (1) din tratat, sunt incompatibile cu piața internă ajutoarele acordate de state sau prin intermediul resurselor de stat, sub orice formă, care denaturează sau amenință să denatureze concurența prin favorizarea anumitor întreprinderi sau a producerii anumitor bunuri, în măsura în care acestea afectează schimburile comerciale dintre statele membre.

(48) Măsura în cauză corespunde definiției ajutorului prevăzută la articolul 87 alineatul (1) din tratat, dat fiind faptul că aceasta conferă un avantaj economic (sub formă de ajutor financiar nerambursabil) unei întreprinderi anume (Sadam ISZ din Villasor), indiferent dacă este vorba de o finanțare din resurse de stat (regionale) sau dacă ajutorul menționat poate afecta schimburile comerciale. În plus, din datele furnizate de Sadam ca urmare a inițierii procedurii reiese că aceasta este activă nu doar pe piața italiană, ci și pe piața intracomunitară (a se vedea considerentul 31). În orice caz, chiar dacă zahărul produs în rafinăria Villasor este aproape în totalitate destinat pieței din Sardinia, nu este mai puțin adevărat că ajutorul avut în vedere poate dezavantaja un posibil concurent dintr-un alt stat membru de pe această piață.

(49) Potrivit jurisprudenței Curții Europene de Justiție, consolidarea poziției concurențiale a unei întreprinderi pe baza unui ajutor de stat demonstrează, în general, o denaturare a concurenței față de întreprinderile concurente, care nu beneficiază de un astfel de sprijin ([24]). Jurisprudența a indicat faptul că importanța relativ redusă a unui ajutor sau dimensiunea relativ mică a întreprinderii beneficiare nu exclud a priori posibilitatea ca schimburile comerciale între statele membre să fie afectate ([25]).

(50) Prin urmare, o măsură afectează schimburile între statele membre dacă împiedică importurile care provin din alte state membre sau dacă facilitează exporturile în alte state membre. Ceea ce este determinant este faptul că schimburile comerciale intracomunitare evoluează sau amenință să evolueze într-un mod diferit ca urmare a măsurii în cauză.

(51) Produsul care beneficiază de schema de ajutoare face obiectul schimburilor comerciale între statele membre ([26]) și este, prin urmare, expus concurenței.

(52) Existența unei organizări comune a pieței în sectorul zahărului, așa cum se menționează la alineatul (46), demonstrează, de altfel, importanța schimburilor comerciale intracomunitare în sectorul zahărului, precum și dorința de a asigura condiții de concurență nedenaturate pe piața comună.

(53) Proiectul de comunicare al Comisiei privind „Noi orientări privind evaluarea ajutoarelor de stat care au efecte limitate asupra comerțului intracomunitar” la care au făcut trimitere autoritățile italiene (a se vedea considerentul 37) nu a fost adoptat de Comisie și nu poate modifica raționamentul anterior.

(54) Criteriile privind afectarea schimburilor comerciale și denaturarea concurenței sunt deci pe deplin satisfăcute.

(55) Prin urmare, prezenta măsură constituie efectiv un ajutor de stat în sensul articolului 87 alineatul (1) din Tratatul CE.

(56) Interdicția prevăzută la articolul 87 alineatul (1) din Tratatul CE nu este necondiționată. Pentru a fi considerată compatibilă cu piața comună, măsura propusă trebuie să poată beneficia de una din derogările prevăzute la articolul 87 alineatele (2) și (3) din tratat.

Derogări prevăzute de articolul 87 alineatul (2) din Tratatul CE

(57) Dispozițiile articolului 87 alineatul (2) litera (b) din Tratatul CE, invocate de autoritățile italiene, în conformitate cu care sunt compatibile cu piața internă ajutoarele destinate reparării pagubelor provocate de calamități naturale sau de alte evenimente excepționale nu sunt aplicabile.

(58) Din moment ce în tratat nu este menționată nicio definiție a termenilor „eveniment extraordinar” și „calamități naturale”, trebuie verificat dacă seceta care a afectat Sardinia poate fi considerată o „calamitate naturală” în sensul articolului 87 alineatul (2) litera (b) din tratat. De fapt, conform practicii curente a Comisiei, se dă o interpretare restrictivă a noțiunilor „calamități naturale” și „evenimente extraordinare”, prevăzute la articolul 87 alineatul (2) litera (b).

(59) Necesitatea unei astfel de interpretări restrictive a fost confirmată în mod constant de Curtea de Justiție ([27]).

(60) Până în prezent Comisia a considerat drept calamități naturale seismele, avalanșele, alunecările de teren și inundațiile. Printre evenimentele extraordinare, au fost acceptate războaiele, conflictele interne și grevele, precum și, cu anumite rezerve și în funcție de amploarea acestora, accidentele nucleare sau industriale grave și incendiile soldate cu pierderi însemnate.

(61) Date fiind dificultățile inerente legate de previziunile privind aceste evenimente, Comisia va evalua în continuare propunerile de acordare de ajutoare, examinându-le de la caz la caz, în conformitate cu articolul 87 alineatul (2) litera (b) și cu practica stabilită în acest domeniu. Această analiză este îndeosebi necesară în cadrul unui ajutor care intervine într-un sector sensibil, precum cel al zahărului, unde orice măsură de intervenție ar putea intra în contradicție cu măsurile prevăzute de organizarea comună a pieței.

([24]) Hotărârea Curții de Justiție din 17 septembrie 1980, C-730/79, Rec., p. 2671, punctele 11 și 12.

([25]) Hotărârea Curții de Justiție din 21 martie 1990, C-142/87, Rec., p. I-959, punctul 43, și Hotărârea din 14 septembrie 1994, cauzele conexate C-278/92 și C-280/92, Rec., p. I-4103, punctele 40-42.

([26]) În sectorul zahărului, schimburile intracomunitare sunt importante. Italia, în 2002, a importat zahăr din celelalte state membre (UE-15) în cantități de 366 539 tone, în timp ce exporturile au fost de 37 564 tone.

([27]) Hotărârea din 11 noiembrie 2004, Spania/Comisia, C-73/03, punctul 37; Hotărârea din 23 februarie 2006, Giuseppe Atzeni ș.a., C-346/03 și C-529/03, punctul 79.

(62) Conform practicii curente a Comisiei, condițiile atmosferice nefavorabile, precum înghețul, grindina, poleiul, ploaia sau seceta, nu pot fi considerate calamități naturale în sensul articolului 87 alineatul (2) litera (b) (a se vedea punctul 11.3.1 din orientările 2000-2006).

(63) Până în prezent, seceta, chiar severă, nu a fost niciodată recunoscută drept calamitate naturală în sensul articolului 87 alineatul (2) litera (b) din tratat.

(64) La modul general, un eveniment extraordinar trebuie să prezinte cel puțin caracteristicile unui eveniment care, prin natura și impactul asupra operatorilor economici în cauză, se distinge net de condițiile obișnuite și iese din cadrul condițiilor normale de funcționare a unei piețe.

(65) De altfel, datele prezentate de Italia nu permit să se rețină caracterul excepțional al secetei, ci mai curând un caracter cronic: din toamna anului 1999 (cu excepția lunii noiembrie din 2001), a existat o perioadă lungă de secetă. Intervalul 2001-2002 este caracterizat de precipitații sub medie, însă nu prezintă caracteristici ieșite din comun. În perioada 1990-2000, au existat de fapt trei ani în care seceta a fost mai semnificativă (1994-1995, 1998-1999, 1999-2000). Se pare că din 1970 se înregistrează o tendință generală de reducere a precipitațiilor ([28]).

(66) Un alt element care permite considerarea secetei drept un eveniment cronic este faptul că situația de urgență hidrică a fost declarată în Sardinia în 1995 ([29]) și s-a încheiat la 31 decembrie 2004 ([30]).

(67) Faptul că s-au acordat ajutoare în patru reprize producătorilor de sfeclă de zahăr în scopul despăgubirii pentru pierderile provocate de secetă în perioada 1990-2002 indică, de asemenea, că seceta nu era de natură excepțională.

(68) Mai mult, luarea în calcul a producției ulterioare perioadei 2001-2002 în cauză (a se vedea considerentul 43) demonstrează o scădere semnificativă a producției rafinăriei Villasor, în condițiile în care seceta nu fusese prezentă în această perioadă.

(69) În consecință, ajutorul propus de autoritățile italiene nu poate fi autorizat pe acest temei juridic.

Derogări prevăzute de articolul 87 alineatul (3) din Tratatul CE

(70) Este necesar să se examineze dacă măsura propusă poate fi considerată compatibilă cu piața comună în sensul articolului 87 alineatul (3) din tratat. Sunt pertinente, mai exact, dispozițiile de la litera (c), în conformitate cu care pot fi considerate compatibile cu piața internă ajutoarele destinate să faciliteze dezvoltarea anumitor activități sau a anumitor regiuni economice, în cazul în care acestea modifică în mod nefavorabil condițiile schimburilor comerciale într-o măsură care contravine interesului comun.

(71) În interpretarea derogării menționate anterior privind sectorul agricol, Comisia verifică, în primul rând, aplicabilitatea Regulamentului (CE) nr. 1/2004 al Comisiei din 23 decembrie 2004 de aplicare a articolelor 87 și 88 din Tratatul CE ajutoarelor de stat acordate întreprinderilor mici și mijlocii active în producția, prelucrarea și comercializarea de produse agricole ([31]). În cazul inaplicabilității regulamentului menționat anterior, Comisia se întemeiază pe orientări.

(72) În cazul de față, Regulamentul (CE) nr. 1/2004 nu este aplicabil, ajutorul fiind destinat unei întreprinderi de prelucrare pentru pierderi provocate de condiții atmosferice nefavorabile, situație neprevăzută de regulamentul respectiv. Prin urmare, Comisia ar trebui să evalueze măsura în temeiul orientărilor.

(73) Orientările reglementează la punctul 11.2 ajutoarele de stat destinate reparării pagubelor provocate de calamități naturale sau evenimente excepționale. Acest punct nu va fi abordat în continuare deoarece intră sub incidența articolului 87 alineatul (2) litera (b) din tratat, deja examinat anterior.

(74) Acestea reglementează la punctul 11.3 ajutoarele de stat destinate despăgubirii agricultorilor pentru pagubele provocate de condiții meteorologice nefavorabile, precum înghețul, ploaia, poleiul sau seceta, evenimente care, ca atare, nu pot fi considerate calamități naturale în sensul articolului 87 alineatul (2) litera (b) din tratat.

(75) Atunci când aceste evenimente provoacă producției agricole sau mijloacelor de producție agricole pagube de peste 20 % din producția obișnuită în zonele defavorizate și de peste 30 % în celelalte zone, Comisia le asimilează unor calamități naturale și autorizează acordarea de ajutoare agricultorilor, destinate compensării pierderilor respective în temeiul articolului 87 alineatul (3) litera (c) din tratat.

(76) În general, seceta poate fi asimilată efectiv unei calamități naturale (a se vedea Decizia nr. 331/02 ([32]) având în vedere limita prejudiciului pe care l-au suferit agricultorii sau organizațiile de producători. Cu toate acestea, așa cum se menționează în scrisoarea de inițiere a procedurii oficiale de investigare, Comisia a considerat întotdeauna că dispozițiile de la punctul 11.3 din orientări nu se aplică instalațiilor agroindustriale de prelucrare care dispun, în opinia acesteia, de flexibilitate în gestionarea aprovizionărilor lor. Aceasta poate implica evident costuri suplimentare în ceea ce privește materiile prime și/sau o scădere a rentabilității, însă nu pare să justifice aplicarea directă a normelor aplicabile producției agricole.

([28]) Surse de date: „S.A.R., Le precipitazioni sulla Sardegna da Settembre 2001 ad Agosto 2002".

([29]) Decretul președintelui Consiliului de Miniștri din 20 iunie 1995, „Dichiarazione dello stato di emergenza", în temeiul Legii nr. 225/92.

([30]) http://www.regione.sardegna.it/j/v/138?s=1&v=9&va=3&c=1219

([31]) JO L 1, 3.1.2004, p. 1.

([32]) Scrisoarea Comisiei C(2002) 3211 din 2 septembrie 2002, http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/agriculture-2002/n331-02.pdf

Această abordare, reluată la punctul 11.3.8 din orientări, a fost de altfel confirmată în cadrul unei hotărâri recente a Tribunalului de Primă Instanță ([33]).

(77) Rezultă, așadar, că punctul 11.3 din orientările privind agricultura exclude compatibilitatea cu piața comună a unui ajutor destinat despăgubirii instalațiilor agroindustriale de prelucrare pentru pierderi provocate de condiții atmosferice nefavorabile.

(78) Autoritățile italiene și-au întemeiat o parte a argumentației lor pe faptul că rafinăria de zahăr în cauză nu dispune de flexibilitate în gestionarea aprovizionărilor sale și, prin urmare, având în vedere legătura strânsă între producția de sfeclă de zahăr și rafinărie, ajutorul trebuie extins la rafinărie. Autoritățile italiene au menționat, în acest context, mai multe decizii ale Comisiei care constituie precedente: prima serie de decizii menționate nu pot fi considerate compatibile deoarece nu fac trimitere la evenimente calificate ca atare drept calamități naturale (ajutorul N 729/02) ([34]) privește compensațiile în urma inundațiilor din sud-estul Franței) sau drept evenimente excepționale (ajutorul N 83/2000) ([35]) privește contaminarea cu dioxină în Belgia, cazul N 185/2000 ([36]) compensează pagubele provocate de proliferarea algelor în Marea Adriatică în Italia, iar cazul N 657/02 ([37]) privește sectorul forestier din Belgia afectat de o proliferare excepțională a carilor și a ciupercilor). După cum s-a menționat anterior, seceta nu poate fi calificată în sine drept o calamitate naturală sau un eveniment excepțional, așa încât deciziile menționate nu pot fi considerate precedente similare în cazul de față.

(79) Autoritățile italiene au menționat, de asemenea, hotărârile N 745/2000-C 4/01 ([38]) și N 331/02 ([39]). În aceste două cazuri, Comisia a ajuns la concluzia că seceta poate fi asimilată unei calamități naturale în funcție de pragul prejudiciului provocat. În cele două cazuri, ajutorul este acordat unor producători primari și unor „consorzi di bonifica". Cu privire la aceste „consorzi di bonifica", Comisia a ajuns la concluzia că nu se aplică orientările privind agricultura, având în vedere faptul că apa nu este un produs care intră sub incidența anexei I la tratat.

(80) Totuși, aceste „consorzi di bonifica" nu pot fi considerate asemănătoare întreprinderilor obișnuite ca în cazul rafinăriei în cauză. „Consorzi di bonifica" sunt întreprinderi autonome de stat care gestionează zonele afectate de secetă. În schimb acestea primesc plăți de la agricultori pentru apa furnizată pentru irigații. Această diferență între „consorzi di bonifica" și întreprinderile de prelucrare sau de comercializare a produselor agricole a fost, de altfel, confirmată prin faptul că, în cazul hotărârii N 745/2000-C 4/01 menționate anterior, Comisia a decis să inițieze procedura cu privire la partea ajutorului referitoare la întreprinderile și cooperativele care activează în sectorul prelucrării și comercializării produselor agricole, indicând faptul că acordarea unui ajutor acestor întreprinderi de prelucrare nu poate fi aprobată, în conformitate cu orientările privind agricultura. Dat fiind faptul că notificarea a fost retrasă ulterior, nu s-a luat nicio decizie finală în cea ce privește cazul de față.

(81) În ceea ce privește dificultatea rafinăriei de zahăr de a se aproviziona din altă parte, autoritățile italiene au prezentat argumente care demonstrează de fapt dificultățile inerente fiecărei rafinării privind aprovizionarea din alt bazin de producție a sfeclei de zahăr, având în vedere sistemul contractual care leagă producătorii de sfeclă de zahăr și rafinăriile, situația insulară a rafinăriei în obiect și durata limitată de conservare a sfeclei de zahăr. Această imposibilitate de aprovizionare din altă parte decurge totuși din Regulamentul (CE) nr. 1260/2001 care instaurează un sistem contractual între producătorii de sfeclă de zahăr și rafinării. Autoritățile italiene au indicat ele însele că, în condiții obișnuite, nu este posibilă aprovizionarea cu sfeclă de zahăr din alte bazine de producție, destinate altor rafinării, fără ca prin aceasta producția finală de zahăr a acestor întreprinderi să scadă considerabil și deci fără a le împiedica să își realizeze cotele. Acestea au menționat prin urmare că, în general, nu se întâmplă în mod frecvent ca o rafinărie să se aprovizioneze din alte bazine de producție decât bazinele de producție obișnuite.

(82) Argumentul lipsei de flexibilitate a întreprinderilor invocat de Italia este, prin urmare, inerent oricărei rafinării având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1260/2001 menționat anterior, indiferent de locul de amplasare a întreprinderii. Acest argument s-ar aplica astfel tuturor întreprinderilor de prelucrare a căror relație cu producătorii este inerentă organizării pieței pe care acestea activează. Acceptarea acestui argument ar fi contrară unei interpretări stricte a orientărilor privind agricultura, interpretare strictă ce trebuie totuși reținută, deoarece este vorba de o excepție de la regula generală privind incompatibilitatea ajutoarelor.

([33]) Hotărârea Tribunalului de Primă Instanță din 14 decembrie 2005, T-200/04, punctul (46): „Din formularea și din economia generală a acestor dispoziții rezultă că punctul 11 din orientări face o distincție de principiu între agricultori și activitatea de producție agricolă, pe de o parte, și întreprinderile de prelucrare și activitatea de prelucrare, pe de altă parte. Doar ajutoarele destinate compensării prejudiciilor suferite de agricultori – și aceasta în desfășurarea unei activități de producție agricolă – pot fi aprobate în temeiul acestui punct".

([34]) Scrisoarea Comisiei C(2003) 910 final din 2 aprilie 2003, http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/agriculture-2002/n729-02.pdf

([35]) Scrisoarea Comisiei SG(2000) D/103852 din 25 mai 2000, http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/agriculture-2000/n083-00.pdf

([36]) Scrisoarea Comisiei SG(2000) D/108955 din 5 decembrie 2000, http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/peche-2000/n185-00.pdf

([37]) Scrisoarea Comisiei C(2002) 4849 din 6 decembrie 2002, http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/agriculture-2002/n657-02_fr.pdf

([38]) Decizia Comisiei din 2 februarie 2001 (JO C 263, 19.9.2001, p. 16).

([39]) Scrisoarea Comisiei C(2002) 3211 din 2 septembrie 2002, http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/agriculture-2002/n331-02.pdf

(83) În consecință, ajutorul propus de autoritățile italiene nu poate fi autorizat în acest temei juridic.

(84) Autoritățile italiene au indicat, de asemenea, punctul 3.4 din orientările privind agricultura menționate anterior ca temei juridic pentru ajutor. În aplicarea acestui punct, Comisia examinează, de la caz la caz, toate măsurile de ajutoare care nu sunt acoperite de orientările privind agricultura, ținând seama de principiile expuse în articolele 87, 88 și 89 din tratat, de politica agricolă comună și de politica comunitară în materie de dezvoltare rurală. După cum s-a indicat în alineatele anterioare, măsurile de ajutor în cauză (ajutoare pentru întreprinderile de prelucrare destinate compensării pagubelor provocate de condițiile atmosferice nefavorabile) sunt acoperite în mod specific de punctul 11.3 din orientări, care exclude aceste întreprinderi de la primirea ajutorului, astfel încât punctul 3.4 nu se aplică.

(85) În scopul unei analize exhaustive, Comisia examinează dacă se pot aplica în cazul de față orientările privind salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate. Prima condiție pentru a beneficia de un ajutor pentru salvare sau pentru restructurare este ca întreprinderea în cauză să fie considerată ca aflându-se în dificultate în sensul orientărilor privind ajutoarele pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate ([40]). Din informațiile aflate la dispoziția Comisiei, nu reiese că întreprinderea s-ar fi aflat în dificultate în sensul orientărilor menționate anterior în momentul în care a fost notificat ajutorul. Singurul indiciu cunoscut al dificultății este faptul că ar fi fost necesară o recapitalizare, având în vedere pasivul semnificativ în 2003. Acționarii privați au intervenit pentru recapitalizarea întreprinderii în decembrie 2003, prin urmare orice sprijin public pentru restructurare a devenit inutil. Pe lângă aceasta, întreprinderea a primit deja un ajutor pentru restructurare, aprobat de Comisie în 1999 ([41]). Dat fiind faptul că au trecut mai puțin de zece ani de la sfârșitul perioadei de restructurare, nu poate fi acordat niciun nou ajutor pentru restructurare în temeiul principiului ajutorului unic menționat la punctul 3.2.3 din orientările privind salvarea și restructurarea. În orice caz, Comisia ține să sublinieze că sarcina de a furniza toate elementele de natură să îi permită acesteia să verifice dacă sunt satisfăcute condițiile derogării de care statul membru în cauză dorește să beneficieze ([42]) îi revine acestuia din urmă, pentru a-și îndeplinirii obligația de cooperare față de Comisie. În cazul de față, autoritățile italiene nu au invocat niciodată aplicarea orientărilor privind salvarea și restructurarea și nici nu au furnizat vreun document care să permită Comisiei să examineze datele în lumina acestor orientări, și aceasta, în pofida indicațiilor date de Comisie la considerentul 44 din decizia de inițiere a procedurii oficiale de investigare.

Alte îndoieli ale Comisiei exprimate în momentul inițierii procedurii oficiale de investigare

(86) Informațiile care se aflau la dispoziția Comisiei în momentul inițierii procedurii oficiale de investigare păreau să indice faptul că societatea Sadam ISZ și societățile – în special SAM și FINBIETICOLA Spa – de care aparținea aceasta direct sau indirect, ar fi fost în măsură să suporte reducerea rentabilității acestei instituții.

(87) Dat fiind faptul că societatea Sadam ISZ a fost trecută în întregime sub controlul Eridania Sadam în cursul procedurii, Comisia notează că societatea lider a fost în măsură să își onoreze obligațiile față de societatea controlată, permițându-i să își continue activitatea, având în vedere și investițiile importante aprobate în cadrul planului de restructurare lansat în 1999-2000 și de recapitalizarea care a avut loc în 2003-2004. În consecință, după cum s-a indicat la considerentul 75, întreprinderea nu pare să se afle în dificultate, ceea ce exclude aplicarea orientărilor privind salvarea și restructurarea.

(88) În decizia de inițiere a procedurii oficiale de investigare se menționa, de asemenea, în subsidiar, că, chiar în cazul în care aplicarea principiului compensării prevăzut la punctul 11.3 din orientări societății Sadam ISZ putea fi considerată acceptabilă (*quod non*, în acest stadiu al procedurii), perioada de referință aleasă de autoritățile italiene pentru calcularea ajutorului este eronată. Din moment ce punctul 11.3 din orientări nu a fost considerat aplicabil din motivele expuse anterior, nu este necesară examinarea acestei din urmă îndoieli apărute odată cu decizia de inițiere a procedurii oficiale de investigare.

VII. **CONCLUZIE**

(89) Având în vedere toate aceste considerații, Comisia consideră că ajutorul de stat de 3,5 milioane EUR pe care Italia intenționează să îl acorde rafinăriei de zahăr Villasor, proprietatea Sadam ISZ, nu este compatibil cu piața comună,

ADOPTA PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Ajutorul de stat de 3,5 milioane EUR pe care Italia intenționează să îl acorde rafinăriei de zahăr Villasor, proprietatea Sadam ISZ, nu este compatibil cu piața comună.

([40]) JO C 288, 9.10.1999, p. 2.
([41]) Scrisoarea Comisiei SG(2000) D/103781 din 19 mai 2000, http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/agriculture-1999/n157-99.pdf
([42]) Hotărârea Tribunalului din 15 iunie 2005, Regione autonoma della Sardegna/Commission, T-171/02, Rec., 2005, p. II-2123, punctul 129.

Prin urmare, nu se autorizează acordarea ajutorului menționat.

Articolul 2

Prezenta decizie se adresează Republicii Italiene.

Adoptată la Bruxelles, 16 iulie 2008.

Pentru Comisie
Mariann FISCHER BOEL
Membru al Comisiei